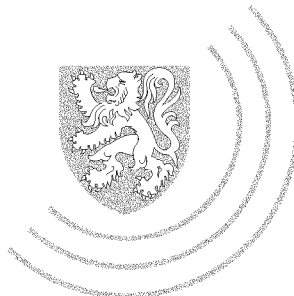


V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1998-1999

27 oktober 1998

BELEIDSBRIEF

Vlaanderen herkenbaar aanwezig
Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering

Beleidsprioriteiten 1998-1999

ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer,
Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Met deze beleidsbrief wordt voor het jaar 1998 aangegeven wat de concrete uitwerking was van de basisopties vervat in het regeerprogramma en wordt de beleidsinvulling voor het komende jaar 1999 voorgesteld. De nota is de weergave van de beleidsvisie van de functioneel bevoegde minister. Na discussie in het Vlaams Parlement, zullen de concrete uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

INHOUDSTAFEL

	Blz.
Inleiding	4
0. Vrouwen en gebouwen	5
1. Status quaestionis	6
1.1. Het Hendrik Consciencegebouw	6
1.2. Het Vlaams administratief centrum in Hasselt	7
1.3. Het Martelaarsplein in Brussel	8
1.4. Geïntegreerde kunst	8
1.5. De 'LILO', de lease in – lease out transactie voor het Graaf de Ferrarisgebouw	10
1.6. Asbestinventarisatie	10
2. Herkenbaar aanwezig verder versterken : 1999	11
2.1. Een Vlaamse bouwmeester	11
2.2. De Vlaamse administratieve centra	12
2.3. Anders gaan werken	14
2.4. Een geïnformatiseerd patrimoniumbestand	15
2.5. Bijzondere projecten	15
3. Beleidsnota's, resoluties en moties van het Vlaams Parlement	16

BELEIDSBRIEF**HUISVESTING VAN DE DIENSTEN VAN DE VLAAMSE REGERING*****‘HERKENBAAR AANWEZIG’*****INLEIDING**

In de beleidsbrief ‘Herkenbaar aanwezig’ van oktober 1995 werd aangegeven hoe het ‘Vlaamse huis’ groeide en wat de intenties van dit beleid waren voor de komende jaren. In deze beleidsbrief wordt aangegeven wat er dit jaar reeds gebeurde en wat de toekomstige plannen zijn.

Eind 1998 zal de Vlaamse herkenbare aanwezigheid in Brussel nogmaals vergroot worden met de opening van het Hendrik Conscience gebouw.

De trein van de Vlaamse administratieve centra trekt zich verder op gang. Voor Hasselt wordt in 1998 het ontwerp afgerond en de aanbesteding uitgeschreven. Voor Leuven wordt in 1998 de architectuurwedstrijd gelanceerd.

Vlaanderen draagt goede architectuur hoog in het vaandel. In de afgelopen jaren werden de fundamenteën gelegd voor een kwaliteitsbewaking van de Vlaamse overheidsarchitectuur. 1998 zal op architecturaal vlak wellicht de geschiedenis ingaan als het jaar van de Vlaamse bouwmeester.

Goede gebouwen vragen goede namen. Na Boudewijn, Markies, Copernicus, Graaf de Ferraris en Hendrik Conscience wil ik de gebouwen ook namen van vrouwen geven. Hadwijch, Maria Baers, Anna van der Heyden en Isala van Diest worden vanaf nu bekende namen in de Vlaamse gemeenschap

Wivina DEMEESTER,

Vlaams minister van Financien, Begroting en Gezondheidsbeleid,
bevoegd voor de huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering.

0. VROUWEN EN GEBOUWEN

De grotere gebouwen van de Vlaamse gemeenschap zijn gekend 'bij naam'. Gent kent het Portalisgebouw, Hasselt het 'Taxandria' gebouw, Brugge de 'Rode poort', Antwerpen de 'Copernicus'. De recente gebouwen kregen toepasselijker namen, zoals Graaf de Ferraris en Hendrik Conscience. Tot nu echter telkens mannennamen ...

Na deze roemrijke reeks mannelijke figuren zullen in het auditorium van het Hendrik Consciencegebouw en het auditorium aan het Martelaarsplein in Brussel en de Vlaamse Administratieve Centra in Hasselt en Leuven enkele vrouwelijke historische personages gekozen worden.

Hadewijch

Voor het auditorium in het Hendrik Consciencegebouw wordt de naam Hadewijch gekozen. Net als 'de man die zijn volk leerde lezen' is Hadewijch auteur, maar daarnaast is deze dertiende eeuwse boeiende figuur ook mystica. Als mystica stelt zij naast het heerlijke aspect van de liefdesgemeenschap ook de pijnlijke kant ervan in het licht. Als begin behoorde zij tot een revolutionaire vrouwenbeweging, gevormd door zelfbewuste godvruchtige vrouwen, die niet in het klooster maar ook niet in het huwelijk wilden treden.

Maria Baers

Voor het auditorium op het Martelaarsplein wordt gekozen voor **Maria Baers** (1883-1959). Afkomstig uit de Antwerpse burgerij legde zij, als sociaal werkster, toe op liefdadige werken in de parochie of volksbuurten. Zo kwam ze in contact met de jonge vrouwenbewegingen met sociale en feministische inslag en stapte ze geleidelijk aan over naar een duidelijk maatschappelijk engagement. Ze maakte spoedig naam door haar ongewone strijdvaardigheid en werd in 1912 door kardinaal Mercier naar Brussel geroepen om er de Vlaamse afdeling van de vrouwenbeweging te stichten. Ze was de eerste voorzitter van het Nationaal Verbond der Kristelijke Vrouwengilden (het latere KAV) én het eerste vrouwelijke katholieke parlamentslid in België. In 1936 werd ze nationaal gecoöpteerd senator en dit bleef ze tot 1954. Maria Baers stichtte bovendien nog in 1920 de Katholieke Normale Sociale school voor vrouwen, met een Nederlandstalig en Franstalige afdeling. In 1925 werd ze lid van de Internationale Katholieke Unie voor Maatschappelijk Werk en kwam haar persoonlijkheid op internationaal niveau.

Anna vander Heyden

Voor het VAC in Hasselt viel de keuze op **Anna vander Heyden**, een Diestse begin uit de 17de eeuw. Dit 'heilig Anneken' zoals men haar in het stadje kende, kreeg niet alleen haar bekendheid omwille van haar sociaal bewogenheid, maar ook omdat ze op een mooie mei-avond door de duivel zelve werd afgeranseld... Anna vander Heyden genoot ook grote faam als genezeres van oogkwalen. Ze diende als huismeesteres van rentmeester Joannes Goysens, een Hollander geboren uit ongelovige ouders. Samen met Goysens, die zich liet dopen, zou Anneken een tiental Hollanders op het rechte, katholieke pad geleid hebben.

Isala van Diest

Het VAC Leuven krijgt de welklinkende naam **Isala van Diest** mee. Als feministe avant-la-lettre vocht zij voor de gelijke rechten van de vrouw in haar tijd (19de eeuw) en meer bepaald voor de toegang tot het beroep der artsen. Isala van Diest was de eerste vrouw die zich in Leuven wilde laten inschrijven om als arts te worden opgeleid. De mogelijkheid om de eed van Hippocrates te kunnen afleggen werd haar door de rector, Monseigneur Nameche categoriek geweigerd. Ze haalde uiteindelijk haar doctoraat genees- en verloskunde in Bern (CH), na een woelig debat onder de Belgische artsen te hebben losgeweekt. Ook na haar terugkeer werd het haar oorspronkelijk verboden haar beroep uit te oefenen. Sociaalbewogen en met een verwoed feministisch-geïnspireerde inzet, werd ze uiteindelijk de eerste vrouwelijke Belgische arts. Vanuit haar sterk sociaal engagement ontfermde ze zich ook over prostituees.

1. STATUS QUAESTIONIS

1.1. Het Hendrik Consciencegebouw

Eindelijk weg uit het RAC...

Het totale departement onderwijs kan eindelijk de verouderde en onaangepaste lokalen van het Rijks Administratief Centrum (RAC) aan de Koningstraat verlaten. Alle diensten worden, samen met het kabinet van de Minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken ondergebracht in het gloednieuwe Consciencegebouw.

Het Consciencegebouw is gelegen aan de Em. Jacqumainlaan, in de buurt van het Noordstation, rechtover het vorig jaar ingehuldigde de Ferrarisgebouw. Zoals gepland zal de bouw instapklaar zijn eind oktober 1998, en begint de verhuizing de eerste week van november. De plechtige inhuldiging is geprogrammeerd voor februari 1999.

De kantoorruimte is slechts voor een kwart ingericht met individuele kantoren, de overige ruimte is multifunctioneel ontworpen, zodat de huidige landschapskantoren naderhand - en mits begeleiding - kunnen worden omgevormd tot combinatiekantoren, waar de inrichting afgestemd is op het optimaal functioneren van iedere dienst.

Het Hendrik Consciencegebouw omvat verder - ook ter beschikking van andere diensten van de Vlaamse gemeenschap - het Hadewijch auditorium voor 250 personen, uitgerust met up to date audio-visuele uitrusting. Het restaurant voor warme maaltijden telt 280 zitplaatsen en heeft een capaciteit van 800 maaltijden.

1.2. Het Vlaams Administratief Centrum in Hasselt

Van wedstrijd tot contract...

In 1997 werd een architectuurwedstrijd georganiseerd. In de vorige beleidsbrief werd deze procedure uitgebreid beschreven en werd aangegeven dat één van de deelnemers naar de burgerlijke rechtbank en naar de Raad van State trok. Om teveel vertraging in het dossier te vermijden werd de jurering begin dit jaar overgedaan en werd een uitgebreid juryrapport gemaakt waarin alle negen ontwerpen minutieus werden besproken en gemotiveerd.

Achteraf bleek de Raad van State de beslissing niet te schorsen

Toch is deze vertraging geen verloren tijd geweest. Deze ervaring was voor vele besturen een goede leerschool naar het opzetten van alle toekomstige architectuurwedstrijden.

... van schets tot uitvoering.

Na de beslissing van de Vlaamse regering werd met de laureaat onderhandeld. Klare afspraken werden gemaakt, duidelijke taken afgebakend en een strenge timing werd opgelegd. Dit alles werd geconcretiseerd in een contract met de architectenwerkgroep A.W.G. bOb Van Reeth architecten, architectenbureau Jos Berben, architecten Vanmuysen en Mees, ingenieursbureau BEG en ingenieursbureau Technum N.V.

Het dossier zal dit jaar nog aanbestedingsklaar zijn.

Bij de opmaak van dit dossier werd rekening gehouden met het principe van het combinatiekantoor. Om voor iedere dienst een optimale invulling te bekomen wordt met iedere dienst overleg gepleegd. Voor ambtenaren in de provinciale entiteiten is het systeem van combinatiekantoren voor de hand liggend gelet op de frequente vergaderingen, inspectiebezoeken, werfbezoeken,

Vermeldenswaard voor dit project is o.m. een auditorium met uitschuifbare tribunes en telewerkl lokalen. In deze laatste lokalen, ook satellietkantoren genoemd, kunnen ambtenaren uit andere entiteiten terecht.

In augustus 1998 gebeurden de afbraakwerken en werd het terrein als voorlopige parking in gebruik genomen.

1.3. Het Martelaarsplein in Brussel

Om een einde te stellen aan alle polemiek omtrent de bouwovertreiding en de veroordeling in eerste aanleg, heeft de Vlaamse Gemeenschap met de stad Brussel in januari onderhandeld en een protocolakkoord ondertekend. Dit akkoord bepaalt de aanpassingen aan de voorbouw van het bouwblok Martelaarsplein 6-10.

De partijen zijn in dit akkoord overeengekomen dat met onmiddellijke ingang een kabinet zou verdwijnen uit de voorbouw. Tegen eind november 1998 worden de andere kabinetten ontruimd, zodat tegen die datum geen kantoorfunctie meer in het voorgebouw zou aanwezig zijn. De achterbouw blijft bestemd voor de huisvesting van de kabinetsadministratie.

In uitvoering van dit akkoord werd eind februari 1998 het kabinet van minister Grouwels verhuisd naar de Kunstlaan. In november verhuist het kabinet van minister Baldewijns (Onderwijs en Ambtenarenzaken) naar het Hendrik Consciencegebouw. De vrijgekomen ruimte wordt door de afdeling Gebouwen ingericht tot studio's en appartementen, die worden verhuurd. Zo zullen er in de voorbouw in totaal 13 woongelegenheden ontstaan, gaande van studio tot vierkamerappartement.

De achterbouw wordt herschikt voor twee - mogelijk drie - kabinetten.

1.4. Geïntegreerde kunst

de Ferraris - proeftuin

In het kader van het integreren van kunst in het Graaf de Ferrarisgebouw ontstond het idee om ook in de directe werkomgeving van de ambtenaar artistieke projecten te integreren. De context van de proeftuin 'combinatiekantoor' van de afdeling Gebouwen is hiervoor een geschikte locatie. Vijf kunstenaars werden uitgenodigd een voorstel te formuleren, waaruit de jury een voorstel weerhield, dat door de kunstenaar zal worden uitgewerkt in overleg met de ambtenaren.

Hendrik Consciencegebouw

De toepassing van het decreet van 22.12.86 over geïntegreerde kunst in de overheidsgebouwen, aangezet in het Graaf de Ferrarisgebouw, werd in het Hendrik Consciencegebouw verder uitgewerkt. Reeds van bij de planfase werden kunstenaars betrokken bij de werken. Op die manier gaat het meer en meer over 'geïntegreerde' kunst. Een greep uit de selectie: een alternatief boekenrek in de bibliotheek van Dora Garcia, cijfers en letters in de marmerbevloering van de inkom van Leo Copers, een mediawand in het cafetaria van Anne De Cock, de binnenbekleding van de liften van Ilse Jolliet, portretten van Koen Broecke en verder werk van Christoph Fink, Marin Kasimir, Rozemarijn Spilliaert, Fred Eerdekens, Filip Francis, Camiel Van Breedam, Ann Veronica Janssens, Patrick Corillon, Orla Barry en Delphine Bedel.

Wedstrijd Boudewijngebouw en Copernicusgebouw

De ingeslagen weg op het vlak van kunstintegratie wordt verder bestendigd. Na de open wedstrijd voor de Ferraris en Conscience verwachten twee bestaande administratieve gebouwen de creatieve impulsen van een artistieke ingreep. In september 1998 werden voor Copernicus en Boudewijn kunstenaars uitgenodigd deel te nemen aan een wedstrijd.

VAC Hasselt

Met de bouw van het VAC Hasselt benadert het toepassen van kunstintegratie meer dan in de voorgaande initiatieven heel dicht het oorspronkelijk opzet van dit concept. In overleg met het architectenteam zullen kunstenaars geselecteerd worden die van bij de aanvang betrokken worden bij de bouw. Bijgevolg krijgen de kunstenaars een optimale werkbasis om zowel ruimtelijk, contextueel als inhoudelijk hun kunstwerk te integreren.

Het kabinet van de minister-president

Hier werd geopteerd om werken van topfiguren uit de Vlaamse kunstwereld te installeren, waarbij kwaliteit het eerste uitgangspunt bij de keuze vormde. Voorkeur ging naar kunstenaars die werken rond begrippen en thema's als informatie, innovatie, denken, ontwikkelen, ...

De kunstwerken werden opgesteld in een volledig afgewerkte omgeving; om deze reden werd geopteerd voor autonoom of 'gesloten' werken en minder voor geïntegreerde kunst die het karakter krijgt van onroerend goed. Jan Fabre, Raoul DeKeyser en Panamarenko zijn grote namen uit de Vlaamse kunstwereld die hier waardig aan bod komen.

Het ontwerp van Luc Deleu voor de bovenzalen daarentegen is een zuiver voorbeeld van integratie.

Publicatie kunstintegratie

In samenwerking met de vakgroep architectuur en stedenbouw van de universiteit Gent wordt een boek over kunstintegratie voorbereid. Vanuit de de praktijkervaringen met het Graaf de Ferrarisgebouw en het Hendrik Consciencegebouw gaat deze publicatie dieper in op de impact van kunst op architectuur en vice-versa.

1.5. De 'LILO', de lease in - lease out transactie voor het Graaf de Ferrarisgebouw

Op 31 juli 1998 kon tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Bank of New York, één van Amerika's oudste financiële instellingen, succesvol een "lease in-lease out-transactie" afgesloten worden. Hiertoe heeft de Vlaamse Gemeenschap een opstalrecht op het Graaf De Ferrarisgebouw overgedragen aan de Bank of New York. Onmiddellijk heeft de Vlaamse Gemeenschap dit opstalrecht teruggeleasd van de Bank of New York. Het verschil tussen het bedrag dat de Vlaamse Gemeenschap ontvangen heeft voor het Opstalrecht en de betalingen die zij moet doen onder de lease, vormt de opbrengst voor de Vlaamse Gemeenschap. Deze opbrengst bedraagt, na aftrek van alle kosten, ongeveer 9,3 miljoen US dollar of zo'n 340 miljoen BEF.

Voordien werd reeds een akkoord bereikt met de eigenaar van het gebouw, Batipromo, voor een onmiddellijke eigendomsoverdracht i.p.v. een huurkoop periode van 24 jaar. Het Graaf de Ferrarisgebouw werd door de Vlaamse Gemeenschap aangekocht voor 4.741.124.177 BEF. Dit houdt eveneens een besparing in van een goede 100 miljoen BEF t.a.v. de huurkoopovereenkomst. Deze som werd betaald op 30 september 1998 en op die dag werd ook de authentieke akte tot aankoop verleden.

De financiële herstructurering van het Graaf de Ferrarisgebouw levert een besparing op van ongeveer 440 miljoen BEF. Dit bedrag kan opnieuw geïnvesteerd worden in andere gebouwen van de Vlaamse Gemeenschap. Een gelijkaardige transactie voor het Hendrik Consciencegebouw wordt voorbereid.

1.6. Asbestinventarisatie

De afdeling Gebouwen startte dit jaar met een eerste inventaris naar asbest in gebouwen van de Vlaamse gemeenschap. Dit gebeurde in toepassing van het KB van 22.07.91 en het MB van 22.12.93. Deze inventaris gebeurde stapsgewijs, er werden 17 mogelijke risicogebouwen onderzocht. De selectie gebeurde op basis van de ouderdom van de gebouwen (bouw of verbouwingen in de periode waarin veel asbest werd gebruikt) en op basis van de grootte van de gebouwen (de grootste eerst).

Het onderzoek van een volgende groep (75 middelgrote gebouwen) is aan de gang.

De resultaten van deze eerste inventarisatie zijn behoorlijk. Waar toch asbest werd gevonden werd een beheersprogramma opgesteld. Waar dringende ingrepen noodzakelijk bleken werd de asbest onmiddellijk verwijderd.

2. HERKENBAAR AANWEZIG VERDER VERSTERKEN: 1999

2.1. Een Vlaamse bouwmeester

1998, een historisch jaar

Goede architectuur uit zich in gebouwen. Daarom werd of wordt voor Hasselt en Leuven een architectuurwedstrijd gelanceerd.

Maar er gebeurt meer op architecturaal vlak. De aanstelling van de Vlaamse bouwmeester werd in de vorige beleidsbrieven reeds aangekondigd. Dit jaar is het zover. De Vlaamse regering heeft in de maand mei de functiebeschrijving en het profiel van de bouwmeester goedgekeurd. Op basis van deze functiebeschrijving en profiel werd een head-huntingbureau belast met de opdracht de geschikte bouwmeester te vinden.

Doel van de functie van Vlaams bouwmeester is bij te dragen tot de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering van het architecturaal beleid van de Vlaamse gemeenschap, teneinde een architecturaal kwalitatieve leefomgeving in Vlaanderen mee te helpen creëren.

Dit doel wordt ontwikkeld in zeven resultaatsgebieden:

1. Het ontwikkelen van een lange termijnvisie met betrekking tot het tot stand komen van die architecturaal kwalitatieve leefomgeving.
2. Adviseren en waken over de uitvoering van het architecturaal beleid voor de eigen gebouwen, mee als voorbeeldfunctie.
3. Uitbouwen van een kwaliteitsbeleid voor de gesubsidieerde bouw- en infratructuurwerken.
4. Bijsturen van de regelgeving m.b.t. het verlenen van bouwvergunningen voor overheidsgebouwen van alle overheden.
5. Optreden van stimulator en inspirator van een Vlaams architecturaal bewustzijn.
6. Opzetten van of meewerken aan interne overlegfora.
7. Uitbouwen van een relatienetwerk in binnen-en buitenland.

De bouwmeester zal door zijn moreel gezag, zijn kennis en kunde - en niet door het opleggen van regels en reglementen - de kwaliteit van de architectuur verhogen. De bouwmeester zal geen architectuurstijl promoten of opleggen maar moet de mogelijkheden creëren om tot goede architectuur te komen.

De Vlaamse bouwmeester is een functie die het moet hebben van een groot moreel gezag. Dit moet groeien, men make zich geen illusies dat morgen alles verandert. Rome werd ook niet op één dag gebouwd. Vandaar dat in de functiebeschrijving een fasering werd ingebouwd.

De Vlaamse bouwmeester zal zich in eerste instantie bezighouden met de eigen gebouwen, met al wat we zelf bouwen en verbouwen. Vrij snel moeten de taken kunnen uitgebreid worden naar 'architectuur in ruime zin' zoals infrastructuurwerken, landschapsingrepen en dergelijke meer. Ook vrij snel zullen de door Vlaanderen gesubsidieerde werken aan bod komen. En tenslotte komt al wat door Vlaanderen wordt vergund aan bod (de nu door de gemachtigde ambtenaar afgegeven bouwvergunningen).

Aan de Vlaamse bouwmeester worden hoge eisen gesteld. Niet alleen moet hij bereid zijn in een administratieve omgeving te werken en zichzelf als een deel van de overheid te beschouwen, hij moet ook een autoriteit zijn in de bouwwereld. De bouwmeester moet aanvaard zijn in architectuurmiddens en impact hebben op die wereld. Goede communicatie, zowel intern als extern, kunnen organiseren en samenwerken zijn belangrijk. En verder zijn visievorming en conceptueel denken nodig. De bouwmeester moet in staat zijn binnen een redelijke termijn een visie uit te werken en te formuleren.

De Vlaamse bouwmeester krijgt in de Vlaamse administratie een voldoende hoge plaats, naast de Directeur-Generaal van de Administratie Overheidsopdrachten, Gebouwen en Gesubsidieerde Infrastructuur.

2.2. De architectuurwedstrijd , 1 jaar later

Een Vlaams administratief centrum in Leuven

De bouw van het VAC Leuven past in een reeks van 4 administratieve centra waarbij om de twee jaar een nieuw project wordt opgestart. In 1997 werd gestart met het VAC Hasselt, nu volgt het VAC Leuven. De nood aan een administratief centrum in Leuven is groot.

In dit gebouw zullen ongeveer 350 ambtenaren gehuisvest worden. De kantooroppervlakte bedraagt ongeveer 18.000 m², zodat naast de eigen ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ook ambtenaren van Vlaamse Openbare Instellingen er een plaats kunnen vinden.

Er werd geopteerd voor een site aan het station, gezien de gunstige ligging en de opportuniteiten die binnen het bijzonder plan van aanleg van de stationswijk geboden worden. Het VAC zal gebouwd worden op een quasi rechthoekig terrein van ca. 6.900 m² gelegen tussen het spoordomein en de Diestsestraat aan de lange zijden van het terrein en tussen de spoorwegbrug over de Vuurkruisenlaan en het voorplein aan de stationszijde.

Er wordt - conform de visie 'Herkenbaar aanwezig' - gestreefd naar een hoge kwaliteit in de kantoorgebouwen en dat op verschillende vlakken.

De keuze van de inplantingsplaats gebeurde op basis van een stedenbouwkundige studie van prof. Marcel Smets. Het gebouw vormt ten opzichte van het station ruimtelijk een tegenpool voor het administratief centrum van de provincie Vlaams Brabant. Tevens wordt het VAC een herkenningspunt in de stad. Het gebouw zal een aanzet zijn voor de verdere ontwikkeling van dit stadsdeel. De verbinding met de stad en het station en de overgang van publieke ruimte naar kantoren zullen voor de ontwerper belangrijke aandachtspunten zijn.

Overeenkomstig het BPA 'Station' Deel A.2 wordt een grootschalig kantoorcomplex voorzien dat bestaat uit een horizontale hoofdmassa (de sokkel) en een solitair torenvolume dat aan de Vuurkruisenlaan op deze sokkel wordt opgericht. De toren heeft een signaalfunctie. Hoewel het stedenbouwkundig concept en de voorschriften het omhullende volume vastleggen, is de architecturale uitwerking van het gebouw vrij.

De keuze van het ontwerp zal opnieuw gebeuren aan de hand van een wedstrijd. Het is de bedoeling een gedegen en origineel ontwerp te bekomen dat door een bekwaam ontwerpteam kan gerealiseerd worden.

De keuze van de kantoorvorm is niet vrij. Vanuit de filosofie 'anders gaan werken' wordt bij nieuw in te richten kantoren geopteerd voor het zogenaamde combinatiekantoor. Voor iedere dienst zal onderzocht worden wat uit een veelheid van mogelijke kantoorvormen de ideale combinatie is. Om die reden wordt geopteerd voor een flexibel gebouw waarin alle mogelijke combinaties kunnen ingepast en aangepast (in functie veranderende noden of gewijzigde werkmethoden) kunnen worden.

Tenslotte wordt ook in dit project belang gehecht aan de integratie van kunst.

Een open wedstrijd

De Vlaamse Gemeenschap wil aan alle architecten en ingenieurs de kans bieden mee te dingen naar deze belangrijke opdracht. Vandaar de keuze voor een open wedstrijd met een relatief beperkte taakbelasting van het ontwerpteam in de eerste fase van de wedstrijd.

Anderzijds moet de realisatie van het gekozen ontwerp in optimale omstandigheden kunnen uitgevoerd worden. Het ontwerpteam moet dan ook in staat zijn deze omvangrijke opdracht (grootteorde kostprijs : circa 900 mio excl. BTW en honoraria) volledig en binnen een korte termijn uit te voeren. Onder volledige uitvoering wordt o.m. verstaan : ontwerp architectuur, stabiliteitsberekeningen, uitwerking technieken, inrichting, kunstintegratie, toezicht op de werf, Jonge beloftevolle ontwerpers worden uitgenodigd om via tijdelijke associaties met een meer ervaren team hun kansen te wagen.

Er wordt geopteerd voor een wedstrijd in twee fasen, waarvan de eerste tot doel heeft maximum vijf laureaten te selecteren op basis van een schetsontwerp en het beantwoorden aan 'teambekwaamheidscriteria'.

De tweede fase bestaat uit een onderhandelingsprocedure met de laureaten op basis van een uitgewerkt voorontwerp. Voor het uitwerken van deze projectvoorstellen worden de laureaten vergoed.

2.3. Anders gaan werken

Anders gaan werken ...

Binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt verder werk gemaakt van het concept: “anders gaan werken”. Inspelend op de nieuwe noden en op de gewijzigde manier van communicatie wordt een aangepaste kantoorcultuur mogelijk gemaakt.

Vanuit de filosofie ‘anders gaan werken’ worden nieuwe kantoren ingericht als combinatiekantoor. De flexibiliteit van de ambtenaar, het teamwerk dat steeds meer aan belang wint, de mogelijkheid om thuis een deel van het werk uit te voeren, het deeltijds werken, het werk buiten kantoor (werf, inspectie, vergaderingen) zijn factoren die de vaste werkplaats op de helling zetten en pleiten voor combinatiekantoren.

Het concept is gebaseerd op het taakgericht toewijzen van de benodigde werkplekken. In een open kantoorvorm wordt een opdeling in al of niet afgesloten cellen gemaakt in functie van de taken. Voor iedere dienst zal onderzocht worden wat uit de verschillende kantoorvormen de ideale combinatie is.

... in een kantoor op maat.

‘Combinatiekantoor’ ziet er dus voor iedere dienst anders uit. Het is maatwerk, waarbij het ideale kantoor afgestemd is op de noden van de dienst. Een grondige studie van de werking van de dienst is dan ook een noodzakelijke voorwaarde: de uiteindelijke bedoeling is immers niet nieuwe meubeltjes of gezelliger bij elkaar te zitten, maar wel efficiënter te functioneren.

Inmiddels is - na de eerste proefprojecten in het Graaf de Ferrarisgebouw - het office-sharing idee of combinatiekantoor goed aangeslagen. Mogelijkheden staan open in het Consciencegebouw, het maakt integrerend deel uit van het project VAC Hasselt, en staat vermeld als een van de basisvisies opgenomen in de architectuurwedstrijd voor het VAC Leuven. Ondertussen wordt ook nagegaan hoe de volledige derde verdieping van het Boudewijngebouw kan worden omgevormd tot office-sharing ruimte voor +/-130 ambtenaren.

Deze vorm van kantoorconcept vormt aldus de ruimtelijke vertaling van de ‘administratie nieuwe stijl’ waarbij het concept erop gericht is de medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen in hun werk en hun functioneren en samenwerken te bevorderen.

Oppervlaktenormen: naar een striktere interpretatie.

Bij de conceptie van administratieve gebouwen wordt gerekend met een vooraf zekere oppervlakte per personeelslid van een bepaald niveau. Deze oppervlakte is de netto-netto-kantooroppervlakte en is de effectief voor individuele burelen nodige of bruikbare oppervlakte. Bij de bepaling van de behoefte aan netto-netto-kantooroppervlakte per personeelslid, werden de normen die door de Vlaamse regering op 3 mei 1995 werden goedgekeurd, toegepast. Deze normen zijn bepalend voor de behoeften van een administratieve entiteit en niet voor het bepalen van de oppervlaktebehoefte van iedere ambtenaar afzonderlijk. Voor combinatiekantoren zijn deze normen niet langer relevant en kunnen zij niet langer als algemene regel gehanteerd worden.

2.4. Een geïnformatiseerd patrimoniumbestand

Facility management

De afdeling Gebouwen werkt aan de invulling van een geautomatiseerd, grafisch ondersteund “huisvestingsbeheersysteem” dat toelaat een standaard relationele databank op te stellen, en zelf verder uit te werken. Dit systeem biedt niet alleen een uitgebreide gedigitaliseerde inventaris maar laat ook toe bepaalde aspecten (oppervlaktegegevens,...) rechtstreeks en bidirectioneel te linken met gedigitaliseerde plannen (Autocad).

Op een interactieve wijze kan men dus aanpassingen maken in de tekening, die dan ook automatisch in de databank wordt aangepast en vice-versa. De hoofddeling van de gegevensbank bestaat uit: identificatie (adres, kadastergegevens,...), oppervlaktegegevens, technische gegevens, huurgegevens, kostengegevens en contracten. Het is de onmisbare basis om op een onderbouwde en verantwoorde manier aan gebouwenbeheer te doen in al zijn facetten, en vormt bijgevolg een grote stap naar facility management.

2.5. Andere projecten.

Koningstraat

Dit vrijgekomen gebouw (na de verhuizing van Onderwijs) kan de thuisbasis worden van het departement Wetenschap, Innovatie en Media.

Het voormalig Koninklijk Paleis op de Meir

Het voormalig Koninklijk Paleis op de Meir in Antwerpen is eveneens dringend aan renovatie toe. Het gebouw zal een culturele en ontmoetingsfunctie krijgen.

De restauratie gebeurt in twee fasen. Een eerste fase, op korte termijn is de dringende restauratie van gevels en dak, gebaseerd op het rapport van de Monumentenwacht en een korte historische voorstudie. Doel is het wind- en regendicht en het veilig maken van het gebouw.

De tweede fase gebeurt na verdere historische studie en invulling van de definitieve functie en de beheersstructuur voor het gebouw. Ze behelst de geschiktmaking van het gebouw voor de bestemming 'ontmoetingsplaats voor cultuur, bedrijfsleven en politiek', met de nodige verbouwingswerken en uitgaand van het principe van de 'zachte restauratie'.

Het voormalig klooster van de Grauwzusters in Antwerpen

Dit oude klooster in de Lange Sint Annastraat zal worden aangekocht om er, na renovatie, samen met de Antwerpse Universiteit een ontmoetingscentrum voor wetenschap, politiek en economie uit te bouwen.

Het Bijzonder Plan van Aanleg wordt hiervoor door de stad Antwerpen gewijzigd.

Het Rijksadministratief Centrum (RAC)

De vleugel van het Rijksadministratief Centrum waar Onderwijs en het kabinet van de Minister Vice President gehuisvest zijn zal eind deze legislatuur door de Vlaamse gemeenschap verlaten worden en heeft nood aan een grondige renovatie. Ondanks het feit dat dit gebouw nog niet 'officieel' werd overgedragen aan de Vlaamse gemeenschap wordt volgend jaar gestart met een onderzoek naar de mogelijkheden van dit gebouw.

3. BELEIDSNOTA'S, RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET PARLEMENT

Er werden geen resoluties of moties door het Parlement aangenomen m.b.t. deze materie. De volgende schriftelijke vragen werden gesteld:

Vraag nr. 3 dd. 01.10.1997 van mevrouw Veerle HEEREN
Visueel gehandicapten - Preventie - Aanpassing gebouwen

Vraag nr. 4 dd. 03.10.1997 van de heer Mandus VERLINDEN
's Hertogenmolens Aarschot - Restauratie

Vraag nr. 17 dd. 22.10.1997 van de heer Georges CARDOEN
Vlaamse administratievestigingen in Brussel - Beleid

- Vraag nr. 31 dd. 19.11.1997 van de heer Marc OLIVIER
Decreet kunstwerken in openbare gebouwen - Leasinggebouwen
- Vraag nr. 41 dd. 04.12.1997 van de heer Johan MALCORPS
Asbest in overheidsgebouwen - Inventarisverplichting
- Vraag nr. 43 dd. 04.12.1997 van de heer Filip DEWINTER
Graaf de Ferraris gebouw - kunstwerken
- Vraag nr. 50 dd. 22.12.1997 van de heer Pieter HUYBRECHTS
Regeringsgebouwen Martelaarsplein - Verbouwingskosten
- Vraag nr. 69 dd. 11.02.1998 van mevrouw Sonja BECQ
Overheidsgebouwen - Expositieruimte
- Vraag nr. 254 dd. 18.02.1998 van mevrouw Veerle HEEREN
Openbare gebouwen - Toegankelijkheidsmodaliteiten
- Vraag nr. 79 dd. 11.03.1998 van de heer Francis VERMEIREN
Regeringsgebouwen Martelaarsplein - Verhuring woongedeelte
- Vraag nr. 80 van 18.03.1998 van de heer Dominiek LOOTENS-STAELE
Regeringsgebouwen Martelaarsplein - Woongelegenheden
- Vraag nr. 89 dd. 03.04.1998 van mevrouw Vera DUA
Faculteitsgebouw Diergeneeskunde Universiteit Gent - Toestand
- Vraag nr. 134 dd. 02.07.1998 van de heer Mandus VERLINDEN
's Hertogenmolens Aarschot - Restauratie (2)
- Vraag nr. 498 dd. 14.07.1998 van mevrouw Riet VAN CLEUVENBERGEN
Fietsinfrastructuur - Stand van zaken

oktober 1998